

ΕΘΝΙΚΟ ΜΕΤΣΟΒΙΟ ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟ

Εργαστήριο Βιομηχανικής και Ενεργειακής Οικονομίας

**Ομάδα για την Τεχνολογική, Οικονομική και Στρατηγική
Ανάλυση της Κοινωνίας της Πληροφορίας**

**Συγκρότηση μόνιμου Μηχανισμού υποστήριξης και
διαβούλευσης- με διαδικτυακή και φυσική υπόσταση-
της στρατηγικής και των προτάσεων της ΚΕΔΚΕ για την
Κοινωνία της Πληροφορίας (e-local government
forum)**

Ομάδα Εργασίας

Γιάννης Καλογήρου, Αν. Καθηγητής (Επιστημονικός Υπεύθυνος)
Θόδωρος Καρούνος
Αλέξιος Ζάβρας
Βασιλική Καρούνου
Δημήτρης Κορμπέτης
Θανάσης Πρίφτης
Αιμιλία Πρωτόγερου

Ιούνιος 2007

Δημιουργία μόνιμου Μηχανισμού υποστήριξης και διαβούλευσης της στρατηγικής και των προτάσεων της ΚΕΔΚΕ για την Κοινωνία της Πληροφορίας (e-local government forum)

1. Γιατί χρειάζεται ένας μόνιμος Μηχανισμός υποστήριξης και διαβούλευσης – με διαδικτυακή και φυσική υπόσταση- για τα θέματα της Κοινωνίας της Πληροφορίας στην Τοπική Αυτοδιοίκηση;

Ο σχεδιασμός και η υλοποίηση της στρατηγικής της ΚΕΚΔΕ για τη λειτουργική και αναπτυξιακή αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ) στους δήμους είναι μια διαρκής διαδικασία που χρειάζεται μόνιμη υποστήριξη και συνεχή διαβούλευση με όλους τους εμπλεκόμενους προκειμένου:

- να προσαρμόζεται στις τοπικές ανάγκες κάθε δήμου,
- να μπορεί να κινητοποιήσει τους αιρετούς και τα στελέχη της αυτοδιοίκησης,
- να εμπλουτίζεται με νέες ιδέες και προτάσεις,
- να αποτελεί σημείο αναφοράς για κάθε ενδιαφερόμενο και ασχολούμενο με πλευρές και θέματα της ανάπτυξης της Κοινωνίας της Πληροφορίας στους δήμους,
- να αποτελεί πηγή ενημέρωσης και τεκμηρίωσης για έργα και παρεμβάσεις που συνδέονται με τις ΤΠΕ,
- να αποτελεί πηγή ενημέρωσης και ανταλλαγής γνώσης και πείρας αναφορικά με βέλτιστες πρακτικές και υπό διαμόρφωση νέες τάσεις και εξελίξεις.

2. Τι έχει γίνει έως σήμερα για τη διαβούλευση και τη διάχυση της στρατηγικής και των προτάσεων της ΚΕΔΚΕ;

Η ΚΕΔΚΕ έχει παρουσιάσει ήδη από το 2005 τη στρατηγική και τις προτεραιότητες για μια ισχυρή παρουσία των δήμων στην Κοινωνία της Πληροφορίας προτείνοντας έναν «οδικό χάρτη» για το πέρασμα των δήμων και των κοινοτήτων της χώρας στην ψηφιακή εποχή. Εν συνεχεία στο θεματικό της Συνέδριο τον Μάιο του 2006 (Μάιος 2006, Ηράκλειο Κρήτης <http://kedke.ntua.gr>) αναλύθηκαν- με τη συμμετοχή στελεχών της

αυτοδιοίκησης και εμπειρογνομώνων από τον ελληνικό και το διεθνή χώρο- προτάσεις και παρουσιάστηκαν ιδέες και εμπειρίες σχετικά με την αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορικής και των σύγχρονων επικοινωνιών (ΤΠΕ) στην Τοπική Αυτοδιοίκηση. Τέλος, σε συνεργασία με το ΙΤΑ ργανώθηκαν ειδικά σεμινάρια για τους νέους δημάρχους, στα οποία περιλήφθηκε και ειδική ενότητα για τον ψηφιακό δήμο.

Σύμφωνα με την στρατηγική της ΚΕΔΚΕ τα δομικά στοιχεία ενός ψηφιακού δήμου και μιας ψηφιακής πόλης είναι:

- α) δικτυακές και πληροφοριακές υποδομές διασυνδεδεμένες και διαλειτουργούσες καθώς και εργαλεία διαχείρισής τους,
- β) συντονισμένη αξιοποίηση των υποδομών, ώστε να μπορούν να προσφέρουν ηλεκτρονικές υπηρεσίες σε πραγματικό χρόνο,
- γ) ψηφιακό περιεχόμενο, και
- δ) ικανότητες διαχείρισης και χρήσης των τεχνολογιών αυτών (αιρετοί, στελέχη και εργαζόμενοι στο δήμο, δημότες, τοπικές επιχειρήσεις πληροφορικής, ανθρώπινο επιστημονικό δυναμικό σε όλες τις βαθμίδες του εκπαιδευτικού συστήματος σε τοπικό επίπεδο, αναπτυξιακές εταιρείες, ψηφιακοί εθελοντές κ.α.).

3. Η διάχυση, η επικοινωνία, η διαβούλευση, ο εμπλουτισμός και η υποστήριξη της υλοποίησης μιας ψηφιακής στρατηγικής μπορεί να γίνει μέσα από ανθρώπινα δίκτυα που συνδυάζουν τις τοπικές εμπειρίες με γνώσεις και ειδικό ενδιαφέρον για τη χρήση και την αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι δικτυακές και οι πληροφοριακές υποδομές για να λειτουργήσουν αποδοτικά και αποτελεσματικά χρειάζονται τους ανθρώπους τους παντού. Χρειάζεται, επομένως, η παράλληλη δημιουργία ανθρώπινων δικτύων που με τη σειρά τους έχουν ανάγκη από ένα χώρο διαρκούς επικοινωνίας και σταθερής υποστήριξης για την ανταλλαγή πείρας και γνώσης. Ειδικότερα, χρειάζονται απλά και λειτουργικά εργαλεία, οδηγίες, κατευθύνσεις και δυνατότητα κωδικοποίησης και μεταφοράς της πείρας από τον ελληνικό και το διεθνή

χώρο. Χρειάζεται, επομένως, ένας μόνιμος μηχανισμός- με διαδικτυακή και φυσική υπόσταση- που θα λειτουργεί ως σημείο αναφοράς, ως συνδετικός ιστός, ως χώρος που επιτρέπει στους εμπλεκόμενους με την αξιοποίηση των ΤΠΕ στους δήμους να αναζητούν έγκαιρα έγκυρη γνώση και ταυτόχρονα να μπορούν να εκφράσουν την τοπικά αποκτηθείσα γνώση και εμπειρία και να μάθουν αντίστοιχα από αυτή των άλλων. Είναι κρίσιμο, λοιπόν, να αποτυπώνονται και να κωδικοποιούνται:

α) τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι φορείς τοπικής αυτοδιοίκησης στην υλοποίηση και αξιοποίηση έργων – δράσεων της Κοινωνίας της Πληροφορίας,

β) οι τεχνολογικές τάσεις και διεθνείς πρακτικές, προκειμένου να συνταχθούν κατευθυντήριες οδηγίες για όλους τους δήμους.

Στην κατεύθυνση αυτή πρέπει να σημειώσουμε και το έργο «ΚΑΤΑΡΤΙΣΗ ΑΙΡΕΤΩΝ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΠΡΩΤΟΒΑΘΜΙΑΣ ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΣΤΙΣ ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΚΗΣ & ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ» που χρηματοδοτείται από το επιχειρησιακό πρόγραμμα της «Κοινωνίας της Πληροφορίας» συνιστά μια ολοκληρωμένη παρέμβαση στην αντιμετώπιση του ζητήματος της «έλλειψης εξοικείωσης με την πληροφορική, το διαδίκτυο και τις τεχνολογίες των σύγχρονων επικοινωνιών» στο χώρο της Πρωτοβάθμιας Τοπικής Αυτοδιοίκησης (ΠΤΑ) και υποστηρίζει τις αλλαγές που γίνονται και έχουν ως στόχο την ποιοτική αναδιοργάνωση των δομών, των λειτουργιών και των υπηρεσιών του Δήμου. Πιο συγκεκριμένα το έργο προβλέπει την ενημέρωση, ευαισθητοποίηση, επιμόρφωση κι εξοικείωση με τη χρήση του Η/Υ του συνόλου των 17.616 αιρετών εκπροσώπων της ΠΤΑ (914 δημάρχων, 120 προέδρων κοινοτήτων και 16.582 δημοτικών και κοινοτικών συμβούλων) στους 1.034 ΟΤΑ της χώρας.

Για την τεχνική υποστήριξη της εκπαίδευσης των αιρετών θα συγκροτηθεί ένα ανθρώπινο δίκτυο με ειδικούς από την περιφέρεια που σκοπό θα έχει την προώθηση και την υποστήριξη σε συνεχή βάση της χρήσης των ΤΠΕ στην ΠΤΑ αξιοποιώντας και τους τεχνικούς συμβούλους των Δήμων. Το έργο θα καλύψει το σύνολο της χώρας και θα υποστηριχθεί από κατάλληλες δράσεις εκπαίδευσης εκπαιδευτών σε κάθε Νομό.

Συμπληρωματικά και συνεργατικά προς το έργο αυτό έρχεται να οργανωθεί και να λειτουργήσει και ο μόνιμος Μηχανισμός υποστήριξης και διάχυσης της στρατηγικής της

4. Πως μπορεί να λειτουργήσει ένας τέτοιος μηχανισμός;

Ο προτεινόμενος μηχανισμός, έχει τον χαρακτήρα ενός e-local government forum και έχει φυσική και ψηφιακή υπόσταση. Ανάλογο επιτυχές παράδειγμα στον ελληνικό χώρο είναι το e-business forum που δημιουργήθηκε το 2000 από το Υπουργείο Ανάπτυξης και λειτουργεί στο πλαίσιο του ΕΔΕΤ με μεγάλη επιτυχία έως σήμερα. Ο μηχανισμός αυτός αναγνωρίστηκε το 2002 από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως βέλτιστη πρακτική για τη διαμόρφωση πολιτικής για το ηλεκτρονικό επιχειρείν και ευρύτερα για την αξιοποίηση των ΤΠΕ.

Ένας μόνιμος μηχανισμός υποστήριξης και διαβούλευσης για τη λειτουργική και αναπτυξιακή αξιοποίηση των ΤΠΕ στους δήμους λειτουργεί μέσα από ανοικτές συναντήσεις που οργανώνονται μέσα από ένα **συγκεκριμένο δίκτυο ανθρώπων που συνεισφέρουν και συμμετέχουν**. Βασίζεται στην άμεση και έγκυρη διάθεση και διάχυση ανοικτού και προσβάσιμου περιεχόμενου (αποτελέσματα, κείμενα, παρουσιάσεις κοκ). Συμπληρώνεται από ένα **ανοικτό μητρώο εμπειρογνομώνων** οι οποίοι κάνουν κατα καιρούς ειδικές παρουσιάσεις αναλύοντας σημαντικά ζητήματα. Για τον σκοπό αυτό έχει προταθεί και η συγκρότηση των εξής ομάδων εργασίας:

A. Για τεχνικά θέματα. Οι Ομάδες της ενότητας αυτής θα συγκροτηθούν από τεχνικούς των δήμων που υλοποιούν παρεμφερή έργα που υπάγονται στις εξής κατηγορίες:

- **Ηλεκτρονικές υπηρεσίες και αναδιοργάνωση των διαδικασιών του δήμου** για την εξυπηρέτηση του πολίτη, την προώθηση τουρισμού και την ανάδειξη του πολιτισμού
- **Ευρυζωνικότητα**, μέσω δικτύου ΣΥΖΕΥΞΙΣ, δικτύων οπτικών ινών και ασύρματων δικτύων τοπικής πρόσβασης
- **Γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών** για την κάλυψη των αναγκών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης

B. Για την οργάνωση και διοίκηση της αξιοποίησης των Τεχνολογιών Πληροφορικής και

Επικοινωνιών. Οι Ομάδες της ενότητας αυτής θα συγκροτηθούν από στελέχη των δήμων που ασχολούνται ή πρόκειται να ασχοληθούν με:

- **Επιχειρησιακά μοντέλα αξιοποίησης** των υποδομών ΤΠΕ (πληροφοριακά συστήματα και δικτυακοί κόμβοι, δίκτυα οπτικών ινών και ασύρματων δικτύων τοπικής πρόσβασης, γεωγραφικά συστήματα πληροφοριών)
- **Εκπαίδευση πολιτών** σε θέματα χρήσης τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών με την συντονισμένη αξιοποίηση των υποδομών εργαστηρίων πληροφορικής σε σχολεία, ΑΕΙ, ΤΕΙ και Δήμους.

5.Σκοπός του Μηχανισμού υποστήριξης και διάχυσης της στρατηγικής της ΚΕΔΚΕ για την Κοινωνία της Πληροφορίας

Σκοπός του Μηχανισμού αυτού είναι η συλλογή και επεξεργασία ποιοτικών και ποσοτικών στοιχείων, η διάχυση βέλτιστων πρακτικών και η κατάρτιση και υποβολή προτάσεων προς την ΚΕΔΚΕ και κάθε άλλο ενδιαφερόμενο. Οι ομάδες που συντάσσονται συλλέγουν, συγκρίνουν και αξιολογούν ποσοτικά και ποιοτικά στοιχεία, παρακολουθούν τις εξελίξεις των κλάδων Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών. Παράλληλα, αναζητούν και καταγράφουν πρακτικές από την Ελλάδα και το εξωτερικό και προσπαθούν για την διάχυση της γνώσης από τα παραπάνω στην κοινωνία.

6. Διάχυση των εργασιών και των αποτελεσμάτων μέσω ενός κόμβου με συνεργατικά εργαλεία

Το γενικό σχήμα λειτουργίας ενός τέτοιου μηχανισμού περιλαμβάνει την δημιουργία και την υποστήριξη μικρών, ευέλικτων θεματικών ομάδων - δικτύων ανρθώπων που συναντούνται και παράγουν μικρά παραδοτέα. Τα παραδοτέα αυτά αναλύονται και εμπλουτίζονται σε ευρύτερα συνέδρια με στοχευμένα αποτελέσματα και χρονοδιαγράμματα δράσεων. Το κεντρικό σημείο παρουσίασης, διάθεσης και συγγραφής

των παραπάνω είναι ένας δικτυακός κόμβος με τα ανάλογα εργαλεία και δυνατότητες. Στόχος είναι, δηλαδή, η κατασκευή ενός λειτουργικού κεντρικού κόμβου με κύριο σκοπό την παροχή και προτυποποίηση των συνεργατικών εργαλείων (collaboration tools) που υποστηρίζουν τη λειτουργία των διαφόρων Ομάδων. Θα χρειαστεί ο συνδυασμός δύο λειτουργικών στοιχείων, ένας κόμβος πληροφόρησης και ένα περιβάλλον συνεργασίας (collaboration) προς χρήση των Ομάδων. Ο κόμβος θα περιέχει το σύνολο του περιεχομένου του δικτυακού τόπου (συμπεριλαμβανομένου του περιεχομένου που δημιουργούν οι Ομάδες) ενώ ο κόμβος - περιβάλλον συνεργασίας θα ενοποιεί τους χώρους της κάθε Ομάδας.

Το ζητούμενο μέσα από την δομή αυτή είναι η λειτουργική αξιοποίηση των τεχνολογιών της πληροφορικής και των επικοινωνιών στους δήμους και τις κοινότητες. Η ανταλλαγή εμπειριών, η επαφή με άλλες πρακτικές, η ανάλυση προβλημάτων και η υιοθέτηση ανοικτών και κοινών λύσεων ενισχύουν καθοριστικά την διάχυση των ΤΠΕ στην Τοπική Αυτοδιοίκηση και εν τέλει με αλλαγές στον τρόπο οργάνωσης της εργασίας και στο στυλ διοίκησης. Η εισαγωγή και η χρήση των ΤΠΕ πάει χέρι-χέρι με την διάχυση της γνώσης, των εμπειριών και των εργαλείων, την αναδιοργάνωση και τον ανασχεδιασμό των διαδικασιών, των λειτουργιών και των παρεχομένων υπηρεσιών.

7. Προς ένα συγκεκριμένο προϋπολογισμό

Για να λειτουργήσει ο προτεινόμενος μηχανισμός απαιτείται ετήσιος προϋπολογισμός (της τάξης των 300.000 Ευρώ), που θα περιλαμβάνει:

- * Διοικητική υποστήριξη μηχανισμού και Ομάδων εργασίας και λειτουργίας των ανθρωπίνων δικτύων
- * Έξοδα συναντήσεων και μετακινήσεων
- * Εργαλεία διάχυσης πληροφορίας (δικτυακός τόπος, έντυπο υλικό κοκ)

* Έξοδα συνεδρίων και διεθνών συμμετοχών.

8. Μερικά σημαντικά σημεία στην υλοποίηση του Μηχανισμού

- Ένας **βασικός υπεύθυνος** – σημείο αναφοράς που θα ξεκινήσει την προσπάθεια,, με ανάλογες οργανωτικές και τεχνικές γνώσεις, βοηθούμενος απο μια μικρή ομάδα συνεργατών, “τρέχει” και προωθεί το όλο έργο. Φροντίζει την καλή λειτουργία των θεματικών ομάδων, σχεδιάζει και προωθεί συνεργασίες, τα αποτελέσματα κ.ο.κ.
- **Πολλές ομάδες** που σχηματίζονται βάσει μιας προσυμφωνημένης θεματολογίας. Οι ομάδες είναι περιοδικές και έχουν υπεύθυνους με αναγνωρισμένη προσφορά στον χώρο που πραγματεύονται. Δουλεύουν, κυρίως, εξ’αποστάσεως και συναντούνται για την παρουσίαση θέσεων ή για κάποια σχετική εκδήλωση.
- Οι ομάδες είναι **ανοικτές** σε συμμετοχή σε όλα τα στελέχη, υπαλλήλους και αιρετούς της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και εταιρείες του χώρου, πανεπιστήμια, δημόσιους φορείς κ.ο.κ.
- Παράγουν **παραδοτέα** που δίνονται στη δημοσιότητα για διαβούλευση. Τα παραδοτέα συντάσσονται απο ερευνητές – συνεργάτες οι οποίοι επιλέγονται μέσα απο ένα **μόνιμα ανοικτό μητρώων εμπειρογνομώνων**.
- Τα παραδοτέα των Ομάδων βασίζονται σε συναντήσεις, αναλύσεις, έρευνες, βιβλιογραφία, πρακτικές αλλά και εκτιμήσεις, συμπεράσματα κ.ο.κ.
- Δημιουργείται, παράλληλα, δικτυακός τόπος (και σύστημα διαχείρισης περιεχομένου), που πρέπει να συνδυάζει δύο «λειτουργικά στοιχεία, ένα **«information portal»** και ένα **περιβάλλον συνεργασίας (collaboration)** προς χρήση των Ομάδων Εργασίας. Ο δικτυακός τόπος (και το σύστημα διαχείρισης περιεχομένου) ενσωματώνει όλες τις

νεώτερες εξελίξεις στις σχετικές υπηρεσίες και τεχνολογίες του Web.

- Δημιουργούνται **σύγχρονα και αποτελεσματικά εργαλεία** για τις Ομάδες Εργασίας, χρήση των προτύπων RSS (και άλλων) με σκοπό τη δημιουργία «καναλιών επικοινωνίας» μεταξύ του κόμβου και άλλων δικτυακών τόπων
- Προωθείται «**Αυτοματοποιημένη**» **άντληση περιεχομένου** από περισσότερες πηγές αλλά και την «**αυτόματη**» **δημοσίευση** των αποτελεσμάτων των Ομάδων Εργασίας, των νέων, των εκδηλώσεων σε άλλους δικτυακούς τόπους.
- Εισάγεται η παρακολούθηση μιας σειράς «**δεικτών απόδοσης**» μέσα από **ετήσια αξιολόγηση** του Μηχανισμού από εξωτερικό συνεργάτη ή από ένα panel αξιολογητών.

9. Πρακτικά παράλληλα βήματα για την υλοποίηση του Μηχανισμού υποστήριξης

Πρώτο βήμα μπορεί να αποτελέσει η **αποστολή μιας επιστολής - πρόσκλησης** της ΚΕΔΚΕ προς όλους τους Δήμους και τις επιχειρήσεις τους για τον ορισμό ανθρώπων με ενδιαφέρον (κυρίως), γνώση και πείρα (μικρή ή μεγάλη) για τα θέματα των ΤΠΕ. Με τον τρόπο αυτό συγκροτείται ουσιαστικά το ανθρώπινο δίκτυο που θα στηρίξει την προώθηση της αξιοποίησης των ΤΠΕ στην τοπική αυτοδίκηση. Το ανθρώπινο αυτό δυναμικό εμπλέκεται στις διάφορες θεματικές ομάδες που προαναφέραμε.

Δεύτερο βήμα είναι η επιλογή του γενικού **συντονιστή**, των **συντονιστών** για κάθε θεματική ενότητα και του γραφείου **διοικητικής υποστήριξης** της προσπάθειας.

Τρίτο βήμα είναι:

- η σύνταξη **αναλυτικών προδιαγραφών** για:
 - τη λεπτομερέστερη διαμόρφωση της υπό εξέταση θεματολογίας ανά κατηγορία δήμων ανάλογα με το μέγεθός τους, τον τρόπο δουλειάς και το χρονοδιάγραμμα συναντήσεων των ομάδων,
 - την οργάνωση του διαδικτυακού τόπου που θα αποτελέσει και το βασικό εργαλείο συνεργασίας, και

Τέταρτο βήμα είναι η διαμόρφωση ενός **αναλυτικού προϋπολογισμού** για την πιλοτική φάση αλλά και για την λειτουργία του μηχανισμού έως το 2013. Είναι ενδεχόμενη η χρηματοδότησή του και από το Δ'ΚΠΣ.

Πέμπτο βήμα αποτελεί η **οργάνωση συναντήσεων με εμπειρογνώμονες** τόσο απο το εγχώριο δυναμικό όσο και απο το εξωτερικό.